

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๒๙๔

วันศุกร์ ที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนครินทร์ สิงห์เสณี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกิริธรา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธีรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๑. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๒. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๓. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๔. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๕. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๖. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๗. นายปรกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๘. นายธนาวัฒน์ สัจจทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายดิถีพันธุ์ เชื้อบุญชัย	(ลาการประชุม)
๒. นายอัชพร จารุจินดา	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ไร่รื่น

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางสาวฐิติพร วิชัยชนพัฒน์

๓. นายณัฐ มนอกุลอนันต์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเสียร

ผู้อำนวยการฝ่ายวิเคราะห์การร่างกฎหมาย

๒. นางสาวจีระ พุ่มพวง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๒๙๓ วันพฤหัสบดี ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระเรื่องพิจารณา นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ รายงานต่อที่ประชุมในประเด็น ดังต่อไปนี้

๑. การประสานครหลวงได้มีหนังสือเรียนเชิญให้ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญหรือผู้แทนไปบรรยายเกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการออกเสียงประชามติ ในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการอยู่ในระหว่างการติดต่อประสานงานเพื่อขอรายชื่อกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อเป็นตัวแทนในการไปบรรยายในครั้งนี้

๒. สืบเนื่องจากที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มอบหมายให้คณะกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญติดต่อประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในประเด็นการคำนวณการจัดสรรเงินอุดหนุนที่จะจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองตามร่างมาตรา ๗๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ซึ่งนอกจากประเด็นดังกล่าวแล้ว คณะอนุกรรมการยังได้ขอความอนุเคราะห์ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทดลองคิดคำนวณเกี่ยวกับเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองที่จะจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองว่าจะใช้จ่ายได้ในกรณีใดบ้างตามร่างมาตรา ๗๕ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ด้วย โดยให้คำนวณเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองที่เคยจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองว่ามีกรณีใด และมีจำนวนเท่าใด เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

๓. การตอบข้อหารือเรื่องเจตนารมณ์มาตรา ๗๗ ของร่างรัฐธรรมนูญ คณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ประชุมร่วมกับคณะอนุกรรมการตรวจพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแล้ว จึงขอเสนอเอกสารตอบข้อหารือดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาต่อไป

จากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว โดยเริ่มพิจารณาเรียงลำดับเป็นรายมาตราตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๑๘ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๑๑๘

“มาตรา ๑๑๘ ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๑๘ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๑๙

“มาตรา ๑๑๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า โทษที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๑๙ ที่จะลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนร่างมาตรา ๖๖ เป็นการบัญญัติโทษที่รุนแรงเกินไปหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า เมื่อพิจารณาถึงอัตราโทษที่บัญญัติในมาตรา ๑๑๙ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้วเห็นว่า ได้บัญญัติโทษไว้

โดยให้มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี ดังนั้น เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับอัตราโทษตามร่างมาตรา ๑๑๙ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เป็นการบัญญัติอัตราโทษไว้สูงกว่าอัตราโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายเดิม

ประธานกรรมการกล่าวว่า อัตราโทษที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๑๙ ควรมีอัตราโทษจำคุกเช่นเดียวกับโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๗ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้ “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าสองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๑๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๑๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าสองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี”

มาตรา ๑๒๐

“มาตรา ๑๒๐ สมาชิกผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๗ หรือผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๖๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดร่างมาตรา ๑๒๐ จึงบัญญัติลงโทษแก่สมาชิกพรรคการเมืองที่กระทำการฝ่าฝืนร่างมาตรา ๖๗

นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเรเชียร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า การกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนร่างมาตรา ๖๗ นั้น จะแยกกลุ่มของผู้กระทำการฝ่าฝืนออกเป็นสองกลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มที่หนึ่ง คือ สมาชิกพรรคการเมือง โดยเป็นการบัญญัติห้ามมิให้สมาชิกพรรคการเมืองบริจาคเงินให้แก่พรรคการเมืองเกินจำนวนที่กฎหมายกำหนด และกลุ่มที่สอง คือ พรรคการเมือง โดยบัญญัติห้ามมิให้พรรคการเมืองรับเงินบริจาคเกินกว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนดด้วย ดังนั้น ร่างมาตรา ๑๒๐ จึงต้องมีบทกำหนดโทษเพื่อให้ครอบคลุมผู้ที่ฝ่าฝืนร่างมาตรา ๖๗ ให้ครบถ้วนทั้งสองกลุ่ม

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๒๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๒๑

“มาตรา ๑๒๑ พรรคการเมืองใดไม่รายงานหรือรายงานเท็จอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๗๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในกรณีการฝ่าฝืนตามร่างมาตรา ๗๘ วรรคสอง นั้น เป็นกรณีที่บัญญัติให้นายทะเบียนพรรคการเมืองสามารถเรียกเงินคืนจากพรรคการเมืองได้อยู่แล้ว และให้ลดเงินอุดหนุนแก่พรรคการเมืองดังกล่าวในปีถัดไป เมื่อพิจารณาถึงการจัดทำรายงานตามร่างมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่งแล้วเห็นว่า จะมีความหมายครอบคลุมถึงกรณีการไม่รายงาน และการรายงานอันเป็นเท็จแล้ว ดังนั้น การกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนร่างมาตรา ๗๘ วรรคสอง ไม่ควรนำมาบัญญัติเป็นบทกำหนดโทษไว้ในร่างมาตรา ๑๒๑ จึงควรตัดความว่า “หรือมาตรา ๗๘ วรรคสอง” ที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๒๑ ออก

นอกจากนี้ ควรแยกบัญญัติการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนร่างมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง ออกเป็นสองกรณี กล่าวคือ กรณีที่หนึ่ง การไม่จัดทำรายงานอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง นั้น ควรบัญญัติแยกอัตราโทษในกรณีที่มิได้จัดทำรายงานไว้ในร่างมาตรา ๑๒๑ ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้เป็นดังนี้ “พรรคการเมืองใดไม่รายงานหรือรายงานเท็จอันเป็นเหตุฝ่าฝืนตามมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๗๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท” สำหรับการจัดทำรายงานอันเป็นเท็จตามร่างมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง นั้น ควรบัญญัติกำหนดอัตราโทษแยกออกมาต่างหาก โดยเพิ่มบทบัญญัติเป็นร่างมาตรา ๑๒๑/๑ ดังนี้

“มาตรา ๑๒๑/๑ พรรคการเมืองใดจัดทำรายงานตามมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่งเป็นเท็จต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๒๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒๑ พรรคการเมืองใดไม่รายงานหรือรายงานเท็จอันเป็นเหตุฝ่าฝืนตามมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๗๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท”

๒. เพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๑๒๑/๑ ดังนี้

“มาตรา ๑๒๑/๑ พรรคการเมืองใดจัดทำรายงานตามมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่งเป็นเท็จต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท”

มาตรา ๑๒๒

“มาตรา ๑๒๒ พรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๗ วรรคสามหรือวรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับห้าเท่าของจำนวนเงินที่จ่ายไปโดยไม่ถูกต้อง ถ้าเป็นการกระทำความผิดซ้ำ ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๒๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๒๓ คณะกรรมการตัดออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๒๔ คณะกรรมการตัดออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๒๕

“มาตรา ๑๒๕ พรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า ในกรณีที่ให้เงินอุดหนุนแก่พรคการเมือง ตามร่างมาตรา ๘๐ แต่พรคการเมืองที่ได้รับเงินอุดหนุนดังกล่าวไม่นำเงินอุดหนุนไปใช้จ่ายเพื่อจัดกิจกรรมทางการเมืองเลย จะมีความผิดหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า เงินที่อุดหนุนแก่พรคการเมืองตามร่างมาตรา ๘๐ หากพรคการเมืองไม่นำไปใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมทางการเมืองเลย เงินอุดหนุนที่พรคการเมืองดังกล่าวได้รับไว้ก็ควรคืนแก่นายทะเบียนพรคการเมือง

ประธานกรรมการกล่าวว่า เงินอุดหนุนที่ให้แก่พรคการเมืองตามร่างมาตรา ๘๐ นั้น ได้มีการบัญญัติถึงการใช้จ่ายเงินดังกล่าวไว้ในร่างมาตรา ๑๒๖ แล้ว โดยห้ามมิให้พรคการเมืองนำเงินอุดหนุนตามร่างมาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง ไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือบุคคลอื่น และได้บัญญัติบทกำหนดโทษไว้แล้ว ดังนั้น จึงควรตัดร่างมาตรา ๑๒๕ ออกทั้งมาตรา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า เมื่อพิจารณามาตรา ๘๓ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าพรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้วเห็นว่า เงินอุดหนุนที่ให้แก่พรคการเมืองนำไปใช้จ่ายเพื่อการจัดกิจกรรมทางการเมืองนั้น หากพรคการเมืองใดไม่นำไปใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมทางการเมืองเลย ก็ให้คืนเงินดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ยแก่นายทะเบียนพรคการเมือง จากนั้น ให้นายทะเบียนพรคการเมืองนำเงินที่เรียกคืนดังกล่าวส่งเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรคการเมืองต่อไป

นายพีชโรดม ลิ้มปิษเฐียร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า การบัญญัติความในร่างมาตรา ๑๒๕ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จะมีสาระสำคัญที่แตกต่างจากหลักการเดิมที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๓ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าพรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ กล่าวคือ เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๗๖ วรรคสอง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ได้บัญญัติให้ลดจำนวนเงินอุดหนุนที่จะให้แก่พรคการเมืองในปีถัดไป หากพรคการเมืองไม่นำเงินอุดหนุนตามร่างมาตรา ๘๐ ไปใช้จ่ายเพื่อจัดกิจกรรมทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงเป็นเหตุบัญญัติเป็นบทกำหนดโทษในกรณีดังกล่าวไว้ในร่างมาตรา ๑๒๕

ประธานกรรมการกล่าวว่า การไม่นำเงินอุดหนุนไปใช้จ่ายเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรคการเมืองตามร่างมาตรา ๘๐ ไม่ควรบัญญัติให้มีโทษ เนื่องจากเงินอุดหนุนดังกล่าวพรคการเมืองอาจนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมทางการเมืองในปีถัดไปได้ ดังนั้น จึงไม่ควรบัญญัติให้พรคการเมืองต้องส่งเงินอุดหนุนที่เหลือจากการใช้จ่ายตามร่างมาตรา ๘๐ เข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรคการเมือง อย่างไรก็ตาม เงินอุดหนุนดังกล่าวหากนำไปใช้จ่ายเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวหรือประโยชน์ของบุคคลอื่น ก็มีบทบัญญัติกำหนดโทษไว้แล้วในร่างมาตรา ๑๒๖ อีกทั้งการกระทำดังกล่าวยังเป็นความผิดทางอาญาด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๒๕ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๒๖

“มาตรา ๑๒๖ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และเหรียญกษาปณ์พรรคการเมืองผู้ใดนำหรือยินยอมให้บุคคลอื่นนำเงินหรือทรัพย์สินของพรรคการเมืองไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือบุคคลอื่นอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๑๒๖ ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ในกรณีที่มีการนำเงินอุดหนุนตามร่างมาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง ไปใช้จ่ายนอกจากที่บัญญัติห้ามไว้ในร่างมาตรา ๑๒๖ ความที่แก้ไขเป็นดังนี้ “หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และเหรียญกษาปณ์พรรคการเมืองผู้ใดนำหรือยินยอมให้บุคคลอื่นนำเงินหรือทรัพย์สินของพรรคการเมืองไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือบุคคลอื่น หรือนำไปใช้เพื่อการอื่นใด อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ กล่าวว่ เมื่อพิจารณาถึงการบัญญัติโทษที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๒๖ ได้บัญญัติโทษจำคุกไว้ตั้งแต่สองปีถึงสิบปี ดังนั้น เพื่อให้การบัญญัติโทษเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ควรแก้ไขอัตราโทษจำคุกตามร่างมาตรา ๑๒๖ เป็นให้จำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี

ประธานกรรมการกล่าวว่ ความผิดตามร่างมาตรา ๘๐ เป็นความผิดฐานทุจริต ในกรณีที่มีการนำเงินอุดหนุนตามร่างมาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง ไปแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวหรือบุคคลอื่น จึงเป็นเหตุที่ต้องบัญญัติให้มีอัตราโทษจำคุกที่สูงกว่าอัตราโทษจำคุกตามร่างมาตรา ๑๒๖

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๒๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒๖ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และเหรียญกษาปณ์พรรคการเมืองผู้ใดนำหรือยินยอมให้บุคคลอื่นนำเงินหรือทรัพย์สินของพรรคการเมืองไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือบุคคลอื่น หรือนำไปใช้เพื่อการอื่นใด อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๒๗

“มาตรา ๑๒๗ พรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๐ วรรคสอง หรือเปิดเผยข้อมูลค่าใช้จ่ายในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่ ร่างมาตรา ๑๒๗ ที่บัญญัติให้พรรคการเมืองต้องเปิดเผยข้อมูลค่าใช้จ่ายในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง เนื่องจากมีเจตนากรณีในการสนับสนุนหลักการที่ว่า พรรคการเมืองต้องโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดบทลงโทษแก่กรรมการบริหารพรรคการเมืองทุกคน ในกรณีเปิดเผยค่าใช้จ่ายในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจการของพรรคการเมืองเป็นเท็จ อาจไม่เหมาะสม เนื่องจากอาจทำให้กรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระทำความผิด

ต้องได้รับโทษด้วย จึงควรนำความในร่างมาตรา ๑๓๒ ที่กำหนดว่า “หัวหน้าพรรคการเมือง หรือ กรรมการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของพรรคการเมืองนั้น” มากำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๒๗

- ควรกำหนดให้มีบทลงโทษบุคคลที่ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองอื่นนอกจากกรรมการบริหารพรรคการเมืองด้วย เช่น เหยื่อญิกของพรรคการเมือง เป็นต้น เนื่องจากกรรมการบริหารพรรคการเมือง อาจไม่กระทำความผิดด้วยตนเองแต่ให้บุคคลอื่นเป็นผู้กระทำความผิดแทน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๒๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒๗ พรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๐ วรรคสอง หรือเปิดเผยข้อมูลค่าใช้จ่ายในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีและในกรณีที่กรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามมาตรา ๘๐ วรรคสอง และละเลยไม่ดำเนินการตามหน้าที่ ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้นั้นเป็นเวลาห้าปีด้วย”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรคำนึงถึงกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองมีส่วนรู้เห็นกับการกระทำความผิดของกรรมการบริหารพรรคการเมืองด้วย

- ควรกำหนดให้มีการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือไม่

- บุคคลที่มีอำนาจสูงสุดในพรรคการเมืองอาจไม่ใช่หัวหน้าพรรคการเมืองแต่เป็นเลขาธิการพรรคการเมืองหรือประธานที่ปรึกษาพรรคการเมือง ซึ่งการกำหนดบทลงโทษหัวหน้าพรรคการเมืองนั้น อาจทำให้บุคคลที่มีอำนาจสูงสุดในพรรคการเมืองไม่ได้รับโทษ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๒๗ ได้กำหนดให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองแล้ว ทั้งนี้ หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้แทนของพรรคการเมือง จึงควรเป็นผู้รับผิดชอบกับการกระทำความผิดของพรรคการเมืองในทุกกรณี

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๒๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒๗ พรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๐ วรรคสอง หรือเปิดเผยข้อมูลค่าใช้จ่ายในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีและในกรณีที่กรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามมาตรา ๘๐ วรรคสอง และละเลยไม่ดำเนินการตามหน้าที่ ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้นั้นเป็นเวลาห้าปีด้วย”

มาตรา ๑๒๘

“มาตรา ๑๒๘ ผู้ใดจ่ายเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่สมาชิกซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นพรรคการเมือง ต้องระวางโทษปรับห้าเท่าของจำนวนเงินที่จ่ายไปโดยไม่ถูกต้อง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมือง และกรรมการบริหารพรรคการเมือง”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๒๗ กำหนดให้มีบทลงโทษแก่พรรคการเมืองที่กระทำความผิดแล้ว จึงเสนอตัดความในวรรคสองของร่างมาตรานี้ออกทั้งวรรค

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๒๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒๘ ผู้ใดจ่ายเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่สมาชิกซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ตัดผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นพรรคการเมือง ต้องระวางโทษปรับห้าเท่าของจำนวนเงินที่จ่ายไปโดยไม่ถูกต้อง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมือง และกรรมการบริหารพรรคการเมือง”

มาตรา ๑๒๙

“มาตรา ๑๒๙ สมาชิกพรรคการเมืองซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๒๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓๐

“มาตรา ๑๓๐ กรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๓๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๓๐ กรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี เดือน หรือปรับไม่เกิน หกหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ **และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น**”

นายศุภชัย ยาวะประภาส กรรมการ สอบถามว่า บุคคลที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจะไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และบุคคลที่ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งยังคงมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งใช่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า บุคคลที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้ง ส่วนบุคคลที่ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๓๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๓๐ กรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี เดือน หรือปรับไม่เกิน ห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น”

มาตรา ๑๓๐/๑

“มาตรา ๑๓๐/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๓๐/๑ มีบทลงโทษที่รุนแรงเกินไป และสอบถามว่า ผู้ซึ่งมิใช่พรรคการเมืองแต่ใช้ชื่อ ชื่อย่อ ภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองจะได้รับโทษตามร่างมาตราใด

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๓๐/๑ มีบทลงโทษที่เหมาะสม โดยศาลจะเป็นผู้พิจารณากำหนดโทษผู้กระทำความผิดเอง

นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเชิฐียร อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๐๗ กำหนดโทษแก่บุคคลที่ใช้ชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองซ้ำ หรือพ้องกับชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองที่ถูกยุบต้องรับโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ประธานกรรมการเสนอตัดร่างมาตรา ๑๓๐/๑ ออกทั้งมาตรา และแก้ไขร่างมาตรา ๑๐๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๘๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. ตัดร่างมาตรา ๑๓๐/๑ ออกทั้งมาตรา

๒. แก้ไขร่างมาตรา ๑๐๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๘๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๓๑

“มาตรา ๑๓๑ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามร่างมาตรา ๘๘ วรรคสอง จะได้รับโทษอย่างไร

นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเชิฐียร อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๘๘ กำหนดให้ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามร่างมาตรา ๘๘ วรรคสอง ต้องได้รับโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลาห้าปี

ประธานกรรมการเสนอตัดร่างมาตรา ๑๓๑ ออกทั้งมาตรา และแก้ไขร่างมาตรา ๙๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๙๙ หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด หรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองผู้ใดรู้ว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง หรือวรรคสี่ และไม่รายงานเป็นหนังสือให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองทราบ หรือหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. ตัดร่างมาตรา ๑๓๑ ออกทั้งมาตรา

๒. แก้ไขร่างมาตรา ๙๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๙๙ หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด หรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองผู้ใดรู้ว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง หรือวรรคสี่ และไม่รายงานเป็นหนังสือให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองทราบ หรือหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี”

มาตรา ๑๓๒

“มาตรา ๑๓๒ ในกรณีที่พรรคการเมืองเป็นผู้กระทำความผิด ถ้าการกระทำความผิดของพรรคการเมืองนั้น เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของหัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของพรรคการเมืองนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้พรรคการเมืองนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๓๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓๓

“มาตรา ๑๓๓ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งมีโทษปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีด้วย โดยความผิดนั้นไม่มีกรณีที่ทำให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งด้วยให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบความผิดดังกล่าวได้

เมื่อผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบและชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีต่อไป”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๓๓ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓๔

“มาตรา ๑๓๔ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าจำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้วแต่ได้หลบหนีไปและศาลได้ออกหมายจับแล้วแต่ยังจับตัวมาไม่ได้ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาสืบพยาน และอ่านคำพิพากษาลับหลังจำเลยได้ แต่ไม่ตัดสิทธิจำเลยที่จะตั้งทนายความให้ต่อสู้คดีแทน”

ประเด็นการพิจารณา

นายนาถ ดวงวิชัย ผู้ช่วยเลขาธิการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คณะกรรมาธิการสามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความคิดเห็นและขอเสนอแนะว่า ร่างมาตรา ๑๓๔ ควรกำหนดเพิ่มเติมมิให้พ้นระยะเวลาที่จำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ คือ ให้อายุความสะดุดหยุดลงในระหว่างที่หลบหนี ส่วนความว่า “แต่ไม่ตัดสิทธิจำเลยที่จะตั้งทนายความให้ต่อสู้คดีแทน” นั้น คำว่า “ต่อสู้คดี” ย่อมหมายความรวมถึงการต่อสู้คดีในทุกชั้นศาล ดังนั้น ในกรณีที่ตัวความได้ลงชื่อในใบแต่งตั้งทนายแล้ว ทนายความย่อมมีอำนาจดำเนินคดีแทนตัวความได้ในทุกชั้นศาล และมีอำนาจยื่นอุทธรณ์หรือยื่นฎีกาแทนตัวความโดยจำเลยไม่จำเป็นต้องมาศาลก็ได้ บทบัญญัติในร่างมาตราดังกล่าวจึงอาจขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๗ วรรคสาม

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรานี้ไม่จำเป็นต้องกำหนดว่ามีให้พ้นระยะเวลาที่จำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองมีจุดมุ่งหมายในการลงโทษ คือ การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งโดยปกติผู้กระทำความผิดที่หลบหนีการดำเนินคดีนั้นจะไม่เดินทางมาลงคะแนนใช้สิทธิเลือกตั้ง

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความคิดเห็นว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติยังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความว่า “แต่ไม่ตัดสิทธิจำเลยที่จะตั้งทนายความให้ต่อสู้คดีแทน” ซึ่งจะทำให้ผู้กระทำความผิดที่หลบหนีสามารถต่อสู้คดีในทุกชั้นศาลได้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีความเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดว่า เมื่อจำเลยหลบหนี ให้ศาลมีอำนาจสั่งการพิจารณาคดีหรือจำหน่ายคดีออกจากสารบบความเป็นการชั่วคราวได้ แต่ยังคงนับระยะเวลาที่จำเลยหลบหนีเป็นส่วนหนึ่งของอายุความด้วย ซึ่งการกำหนดให้ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีลับหลังจำเลยได้นั้นอาจไม่เป็นไปตามหลักที่บัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงมีความเห็นว่า ร่างมาตรา ๑๓๔ ควรกำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับอายุความว่ามีให้พ้นระยะเวลาที่จำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ เพื่อให้อายุความสะดุดหยุดลงในระหว่างที่จำเลยหลบหนี

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อกำหนดให้ศาลพิจารณาลับหลังจำเลยได้ก็ไม่จำเป็นต้องกำหนดให้อายุความสะดุดหยุดลงในระหว่างที่จำเลยหลบหนี เนื่องจากบางคดีมีอายุความถึงยี่สิบปี หากกำหนดให้อายุความสะดุดหยุดลงในระหว่างที่จำเลยหลบหนีและจับกุมจำเลยได้หลังจากที่คดีนั้นใกล้หมดอายุความแล้ว อาจทำให้การค้นหาพยานหลักฐานมานำมาสืบในชั้นศาลกระทำได้ยาก แต่การกำหนดให้ศาลมีอำนาจ

พิจารณาฉบับหลังจำเลยได้โดยให้จำเลยมีสิทธิต่อสู้คดี จะทำให้คู่ความสามารถหาพยานหลักฐานมานำสืบในชั้นศาลได้ ทั้งนี้ เสนอแก้ไขร่างมาตรา ๑๓๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๓๔ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าจำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้วแต่ได้หลบหนีไปและศาลได้ออกหมายจับแล้วแต่ยังจับตัวมาไม่ได้ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาสืบพยาน และอ่านคำพิพากษาฉบับหลังจำเลยได้ **แต่ไม่ตัดสิทธิวิสามัญที่ขอตั้งทนายขอตัวไม่ให้ต่อสู้คดีแทน**”

นอกจากนี้ หากถือว่าที่ประชุมว่า ร่างมาตรา ๑๓๔ ต้องเป็นกรณีที่จำเลยอยู่ในอำนาจศาล ซึ่งหมายความว่า จำเลยต้องมาแสดงตนต่อศาลก่อนที่จะหลบหนีไป หากกำหนดให้ศาลสามารถพิจารณาฉบับหลังจำเลย ในกรณีจำเลยไม่อยู่ในอำนาจศาลเช่นเดียวกับการพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จะเหมาะสมหรือไม่

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จะพิจารณาคดีของนักการเมืองเป็นหลัก แตกต่างจากร่างมาตรานี้ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นนอกจากบุคคลที่ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองด้วย

- กรณีที่ศาลพิจารณาฉบับหลังจำเลยและมีคำพิพากษาลงโทษจำเลยนั้น จำเลยอาจจะหลบหนีไปตลอดจนคดีหมดอายุความได้ จึงควรกำหนดว่า เมื่อศาลมีคำพิพากษาลงโทษจำเลยแล้วมีให้ับระยะเวลาที่จำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ

- พรรคการเมืองเป็นจุดเริ่มแรกของการเข้าสู่อำนาจทางการเมือง ประกอบกับกฎหมายของประเทศไทยมีช่องว่างทางกฎหมายส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายแบ่งเป็นสองมาตรฐาน ทำให้ผู้มีอำนาจหรือมีฐานะร่ำรวยมีช่องทางในการต่อสู้คดีหรือหลบหนีคดีได้ จึงควรกำหนดให้มีการดำเนินคดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองอย่างเข้มงวด

- ในอดีตการหลบหนีคดีไปดำรงชีวิตอยู่ในต่างประเทศเป็นเวลานานกระทำได้ยาก แตกต่างกับปัจจุบันที่มีผู้หลบหนีคดีไปต่างประเทศจำนวนมาก การดำเนินคดีของนักการเมืองที่หลบหนีคดีจึงไม่ควรมียอายุความ

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า โทษที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง มีหลายประเภททั้งการปรับ จำคุก หรือการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หากกำหนดให้ร่างมาตรานี้นำไปบังคับใช้กับจำเลยที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลด้วย อาจทำให้การลงโทษที่เป็นการปรับหรือการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งกระทำได้ยาก ส่วนมาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา กำหนดว่าเมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้ใด ผู้นั้นยังมีได้รับโทษที่ดี ได้รับโทษแต่ยังไม่ครบถ้วนโดยหลบหนีก็ดี ถ้ายังมีได้ตัวผู้นั้นมาเพื่อรับโทษนับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุด หรือนับแต่วันที่ผู้กระทำความผิดหลบหนี แล้วแต่กรณี เกินกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดเป็นอันล่วงเลยการลงโทษ จะลงโทษผู้นั้นมิได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรคำนึงถึงร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ซึ่งจะมีความเกี่ยวพันกันกับบุคคลอื่นนอกจากนักการเมืองด้วย เช่น บุคคลหรือองค์กรตามร่างมาตรา ๖๗ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเอ็นจีโอที่บริจาคเงินให้แก่พรรคการเมือง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ผู้ที่บริจาคเงินให้แก่พรรคการเมืองด้วยความสมัครใจและอาจกระทำความผิดตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์นั้นไม่ควรได้รับโทษที่รุนแรงเกินไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า ที่ประชุมอาจพิจารณาปรับปรุงเนื้อหาของร่างมาตรา ๑๓๔ ในภายหลังได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติยังมีความเห็นเกี่ยวกับร่างมาตรา ๔๗ ซึ่งเป็นเรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง

นางสาวจีระ พุ่มพวง เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งว่า คณะกรรมาธิการสามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นและข้อเสนอแนะว่า ร่างมาตรา ๔๗ กำหนดให้การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้คำนึงถึงความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำได้อยากในทางปฏิบัติ อีกทั้งร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการลงประชามติยังได้กำหนดให้การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลในเรื่องอื่นๆ นอกจากความแตกต่างชายและหญิงจะกระทำไม่ได้ เช่น ความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายภาพหรือสุขภาพ สถานะบุคคล เป็นต้น ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๒๗ ของร่างรัฐธรรมนูญ หากต้องการให้มีการคำนึงถึงความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงก็ควรคำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องอื่นๆ ด้วย หรือมิฉะนั้นควรตัดเรื่องการคำนึงถึงความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงออกจะมีความเหมาะสมมากกว่า

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งเพิ่มเติมว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับร่างมาตรา ๔๗ วรรคสองและวรรคสาม ว่าการกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนดอัตราส่วนขั้นต่ำของผู้สมัครซึ่งเป็นชายและหญิงที่พรรคการเมืองจะต้องส่งลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาจไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใด และอาจทำให้พรรคการเมืองบางพรรคไม่สามารถดำเนินการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดได้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงเสนอตัดความในวรรคสองและวรรคสามออกทั้งวรรค

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๔๗ วรรคสอง ไม่ได้กำหนดในลักษณะบังคับให้พรรคการเมืองต้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งตามสัดส่วนขั้นต่ำที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด หากพรรคการเมืองใดไม่สามารถส่งผู้สมัครตามอัตราส่วนนั้นได้ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะแจ้งเหตุผลให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปก่อนวันสมัครรับเลือกตั้ง ส่วนความในวรรคสามได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหารือร่วมกับพรรคการเมืองก่อนที่จะกำหนดอัตราส่วนตามวรรคสอง อย่างไรก็ตาม ควรให้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้พิจารณาเรื่องดังกล่าว

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดอัตราส่วนขั้นต่ำของผู้สมัครซึ่งเป็นชายและหญิงที่พรรคการเมืองจะต้องส่งลงสมัครรับเลือกตั้งนั้น ควรนำไปใช้กับทุกพรรคการเมืองเพื่อให้แต่ละพรรคการเมืองมีการกำหนดอัตราส่วนขั้นต่ำของผู้สมัครซึ่งเป็นชายและหญิงในการส่งลงสมัครรับเลือกตั้งเหมือนกัน

- มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งทำการสำรวจและพบว่า ในประเทศไทยผู้หญิงเข้ามามีบทบาททางการเมืองหรือเข้ามาทำหน้าที่ในรัฐสภาจำนวนไม่มากนักคิดเป็นร้อยละสิบห้าของจำนวนผู้หญิงทั้งหมดโดยประมาณ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๓๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๓๔ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าจำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้วแต่ได้หลบหนีไปและศาลได้ออกหมายจับแล้วแต่ยังจับตัวมาไม่ได้ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาสืบพยาน และอ่านคำพิพากษาหลังจำเลยได้ แต่ไม่ตัดสิทธิรับโทษที่ระงับทางเขตแดนให้ต่อสู้คดีแทน”

บทเฉพาะกาล

“บทเฉพาะกาล”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อ บทเฉพาะกาล โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓๕

“มาตรา ๑๓๕ ให้พรรคการเมืองที่จัดตั้งหรือเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และยังคงดำรงอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงเป็นคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๓๖ โดยให้ถือว่าพรรคการเมืองดังกล่าวมีสมาชิกตามที่ปรากฏในทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองที่สำนักงานจัดให้มีขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐”

ประเด็นการพิจารณา

นายนาถ ดวงวิชัย ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ประชาชนมีความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. การกำหนดให้พรรคการเมืองที่สิ้นสภาพ เลิก หรือถูกยุบก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองนี้มีผลใช้บังคับสิ้นสภาพตามไปด้วยนั้น จะส่งผลทำให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายมีผลบังคับย้อนหลังหรือไม่

๒. ควรยุบพรรคการเมืองที่มีอยู่ทั้งหมดแล้วให้มีการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ภายในเก้าสิบวันหรือหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองนี้มีผลใช้บังคับ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรานี้ไม่ได้กำหนดให้พรรคการเมืองที่สิ้นสภาพ เลิก หรือ ถูกยุบก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองฉบับใหม่มีผลใช้บังคับ กลับมามีสภาพเป็นพรรคการเมือง จึงไม่ทำให้ร่างมาตรานี้มีผลบังคับย้อนหลัง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๓๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓๖

“มาตรา ๑๓๖ พรรคการเมืองตามมาตรา ๑๓๕ ต้องดำเนินการในเรื่องและภายในระยะเวลาดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งการเปลี่ยนแปลงสมาชิกที่แตกต่างจากที่ปรากฏในทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๓๕ ให้นายทะเบียนทราบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

(๒) พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับยังมีสมาชิกไม่ถึงห้าร้อยคน

ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกให้ครบห้าร้อยคนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

(๓) จัดให้มีทุนประเดิมจำนวนหนึ่งล้านบาท และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่พรรคการเมืองมีเงินหรือทรัพย์สินอยู่แล้วจะกันเงินหรือทรัพย์สินที่มีอยู่แยกไว้เป็นทุนประเดิมก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบพร้อมด้วยหลักฐานการกันเงินภายในระยะเวลาดังกล่าว

(๔) จัดให้สมาชิกพรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าห้าร้อยคนชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองสำหรับปีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้พรรคการเมืองแจ้งให้คณะกรรมการทราบพร้อมด้วยหลักฐานแสดงการชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองสำหรับปีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับภายในสิบห้าวันนับแต่วันพ้นระยะเวลาชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองดังกล่าว สมาชิกที่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองดังกล่าว หากยังค้างค่าบำรุงพรรคการเมืองสำหรับปีก่อน ๆ อยู่เป็นจำนวนเท่าไรให้เป็นอันพับไป

(๕) จัดให้สมาชิกพรรคการเมืองชำระเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองให้ได้จำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้ได้จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนภายในสี่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เมื่อพ้นระยะเวลาสี่ปีดังกล่าวแล้ว ให้สมาชิกภาพของสมาชิกที่มีได้ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองเป็นอันสิ้นสุดลง และให้นายทะเบียนสมาชิกแจ้งให้นายทะเบียนทราบ ตามรายการและวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด

(๖) จัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อแก้ไขข้อบังคับและจัดทำคำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคการเมืองและนโยบายของพรรคการเมืองให้ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และเลือกหัวหน้าพรรคการเมือง เหนรัญญิกพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก และกรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง ตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่แก้ไขใหม่ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ การประชุมใหญ่นอกจากต้องดำเนินการตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่ใช้บังคับอยู่แล้ว ต้องมีหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสี่สาขา และมีสมาชิกของพรรคการเมืองที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดแต่ละจังหวัด ๆ ละไม่น้อยกว่าสามคนสำหรับจังหวัดที่มีสมาชิกตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปเข้าร่วมประชุมและมีสิทธิลงคะแนนเสียงในการแก้ไขข้อบังคับและเลือกหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคด้วย

(๗) จัดตั้งสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้พร้อมทั้งแจ้งรายการตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่ได้มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองโดยชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ถือว่าเป็นการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แต่ให้แจ้งเป็นหนังสือยืนยันให้นายทะเบียนทราบภายในระยะเวลาดังกล่าวด้วย

ระยะเวลาที่กำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามมาตรา ๑๓๖ วรรคหนึ่ง พรรคการเมืองอาจทำหนังสือขอขยายเวลาออกไปตามที่จำเป็นก็ได้ แต่เมื่อรวมแล้วต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันสิ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง เมื่อครบระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือครบระยะเวลาที่ได้รับการขยายแล้วพรรคการเมืองใดยังมีได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพไป ทั้งนี้ ในระหว่างเวลาที่พรรคการเมืองยังปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) และ (๗) ไม่ครบถ้วน จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้

การยื่นขอขยายระยะเวลาตามวรรคสองให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียนก่อนสิ้นสุดระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติ และให้นายทะเบียนมีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาได้ แต่ในกรณีที่จะไม่อนุญาตให้เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

การวินิจฉัยเรื่องใด ๆ ตามมาตรานี้ที่มีผลกระทบต่อพรรคการเมือง ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการที่จะวินิจฉัย ในกรณีที่พรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับทราบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ”

ประเด็นการพิจารณา

นายนาถะ ดวงวิชัย ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า นายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง มีความเห็นและข้อเสนอแนะว่า เพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับสาขาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๓๖ วรรคหนึ่ง (๗) จึงควรกำหนดเป็น “(๗) จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้พร้อมทั้งแจ้งรายการตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่ได้มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองโดยชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แต่ก็ต้องดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรา ๓๒ และให้แจ้งเป็นหนังสือยืนยันให้นายทะเบียนทราบภายในระยะเวลาดังกล่าวด้วย”

นอกจากนี้ ประชาชนมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. พรรคการเมืองเดิมควรเปิดประชุมสมาชิกพรรคการเมืองเพื่อทบทวนนโยบายของพรรคการเมือง หากสมาชิกพรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับนโยบายของพรรคการเมือง ก็ควรให้สมาชิกพรรคการเมืองมีสิทธิถอนตัวจากพรรคการเมืองได้

๒. ในบทเฉพาะกาลควรกำหนดอนุญาตให้พรรคการเมืองมีสมาชิกในสองประเภทก่อน โดยให้สมาชิกปัจจุบันที่ยังไม่ชำระเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองคงสถานภาพความเป็นสมาชิกพรรคได้ แต่จะไม่มีสิทธิหรือถูกนับรวมกับสมาชิกพรรคที่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมือง โดยอาจขยายเวลาให้สมาชิกกลุ่มนี้ดำเนินการตามบทบัญญัติใหม่ภายในสี่ปี ซึ่งแนวทางนี้จะสอดคล้องกับความเป็นจริงที่ว่าในปีแรกที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ พรรคการเมืองต่างๆ จะต้องใช้เวลาในการเตรียมการเลือกตั้งและพรรคการเมืองจะไม่ทำให้เกิดปัญหาต่อความสัมพันธ์กับสมาชิกพรรคการเมืองที่ไม่ทราบถึงบทบัญญัติของกฎหมายใหม่และอาจขาดสมาชิกภาพไป และเพื่อไม่ให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างพรรคการเมืองที่ตั้งขึ้นใหม่กับพรรคการเมืองเดิม หลักการการมีสมาชิกสองประเภทควรถูกนำไปใช้สำหรับพรรคการเมืองที่ตั้งขึ้นใหม่ด้วย

๓. กรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ พรรคการเมืองไม่สามารถดำเนินการได้ทันตามกรอบระยะเวลา บทเฉพาะกาลจึงควรกำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับไปก่อนเป็นเวลาสองปีแล้วจึงให้พรรคการเมืองดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๔. การดำเนินการตามมาตรา ๑๓๖ (๑) ในการตรวจสอบสถานะของสมาชิกพรรคการเมืองทั้งหมดอาจมีความคลาดเคลื่อน ไม่ครอบคลุม ไม่สะท้อนความเป็นจริง เช่น สมาชิกพรรคการเมืองตาย ย้ายถิ่นที่อยู่ หรือมีสมาชิกพรรคการเมืองที่ไม่สามารถยืนยันตัวตนกับพรรคการเมืองได้ การกำหนดองค์ประชุมตามมาตรา ๑๓๖ (๒) จึงมีส่วนเสียมากกว่าส่วนดีก่อให้เกิดภาระยุ่งยากมากกว่าที่จะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดการประชุมใหญ่ครั้งแรกต้องเป็นโมฆะเนื่องจากสมาชิกไม่ครบองค์ประชุม จึงขอให้ตัดความว่า “การประชุมใหญ่ดังกล่าวนอกจากต้องดำเนินการตามข้อบังคับของ

พรรคการเมืองที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดแต่ละจังหวัด ๆ ละไม่น้อยกว่าสามคนสำหรับจังหวัดที่มีสมาชิก ตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปเข้าร่วมประชุม และมีสิทธิลงคะแนนเสียงในการแก้ไขข้อบังคับและเลือกหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคด้วย” ออก หรือกำหนดให้มีการดำเนินการอื่นใดเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาต่อการประชุมใหญ่ครั้งแรกของพรรคการเมือง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ประธานกรรมการการเลือกตั้งอาจมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน เนื่องจากความใน (๗) ได้กำหนดว่า ในกรณีที่ได้มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองโดยชอบตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ถือว่าเป็นการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ด้วย และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๑) เป็นดังนี้ “แจ้งการเปลี่ยนแปลงสมาชิกที่แตกต่าง จากที่ปรากฏในทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๓๕ ให้นายทะเบียนทราบ ภายใน **สาม** สัปดาห์นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ”

นายรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ สอบถามว่า เหตุใดความในวรรคสามจึงกำหนดให้ นายทะเบียนพรรคการเมืองมีอำนาจในการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการขยายเวลาตามวรรคสองได้ เนื่องจากความในวรรคสองได้กำหนดชัดเจนแล้วว่าให้พรรคการเมืองสามารถทำหนังสือขอขยายเวลาการ ดำเนินการตามวรรคหนึ่งออกไปตามที่จำเป็นก็ได้แต่เมื่อรวมแล้วต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันสิ้นกำหนด ระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง จึงเห็นว่า การให้อำนาจแก่บุคคลใดสามารถใช้ดุลพินิจในการอนุญาตหรือไม่ อนุญาตนั้นอาจทำให้เกิดการทุจริตได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสองเป็นเรื่องการขอขยายเวลาการดำเนินการตาม ร่างมาตรา ๑๓๖ วรรคหนึ่ง ส่วนความในวรรคสามเป็นการกำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการยื่นขอ ขยายเวลาต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองเพื่อให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเข้าไปตรวจสอบได้ หากนายทะเบียนพรรคการเมืองไม่อนุญาตให้พรรคการเมืองขยายเวลาการดำเนินการตามวรรคสอง นายทะเบียนพรรคการเมืองจะต้องดำเนินการเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาต่อไปด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๓๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๓๖ พรรคการเมืองตามมาตรา ๑๓๕ ต้องดำเนินการในเรื่องและภายในระยะเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งการเปลี่ยนแปลงสมาชิกที่แตกต่างจากที่ปรากฏในทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองตาม มาตรา ๑๓๕ ให้นายทะเบียนทราบ ภายใน **สาม** สัปดาห์นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ใช้บังคับ

(๒) พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับยังมีสมาชิกไม่ถึงห้าร้อยคน ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกให้ครบห้าร้อยคนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

(๓) จัดให้มีทุนประเดิมจำนวนหนึ่งล้านบาท และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่พรรคการเมืองมีเงินหรือทรัพย์สิน อยู่แล้วจะกั้นเงินหรือทรัพย์สินที่มีอยู่แยกไว้เป็นทุนประเดิมก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบพร้อมด้วย หลักฐานการกั้นเงินภายในระยะเวลาดังกล่าว

(๔) จัดให้สมาชิกพรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าห้าร้อยคนชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองสำหรับปี ที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้พรรคการเมืองแจ้งให้คณะกรรมการทราบพร้อมด้วยหลักฐานแสดง

การชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองสำหรับปีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับภายในสิบห้าวัน นับแต่วันพ้นระยะเวลาชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองดังกล่าว สมาชิกที่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองดังกล่าว หากยังค้างค่าบำรุงพรรคการเมืองสำหรับปีก่อน ๆ อยู่เป็นจำนวนเท่าไร ให้เป็นอันพับไป

(๕) จัดให้สมาชิกพรรคการเมืองชำระเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองให้ได้จำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคน ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้ได้จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนภายในสี่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เมื่อพ้นระยะเวลาสี่ปีดังกล่าวแล้ว ให้สมาชิกภาพของสมาชิกที่มีค่าชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองเป็นอันสิ้นสุดลง และให้นายทะเบียนสมาชิกแจ้งให้นายทะเบียนทราบ ตามรายการและวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด

(๖) จัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อแก้ไขข้อบังคับและจัดทำคำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคการเมืองและนโยบายของพรรคการเมืองให้ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และเลือกหัวหน้าพรรคการเมือง เหนรัญญิกพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก และกรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง ตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่แก้ไขใหม่ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ การประชุมใหญ่นี้ดังกล่าว นอกจากต้องดำเนินการตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่ใช้บังคับอยู่แล้ว ต้องมีหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสี่สาขา และมีสมาชิกของพรรคการเมืองที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดแต่ละจังหวัด ๆ ละไม่น้อยกว่าสามคนสำหรับจังหวัดที่มีสมาชิกตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปเข้าร่วมประชุมและมีสิทธิลงคะแนนเสียงในการแก้ไขข้อบังคับและเลือกหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคด้วย

(๗) จัดตั้งสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้พร้อมทั้งแจ้งรายการตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่ได้มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองโดยชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ถือว่าเป็นการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แต่ให้แจ้งเป็นหนังสือยืนยันให้นายทะเบียนทราบภายในระยะเวลาดังกล่าวด้วย

ระยะเวลาที่กำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามมาตรา ๑๓๖ วรรคหนึ่ง พรรคการเมืองอาจทำหนังสือขอยาวเวลาออกไปตามที่จำเป็นก็ได้ แต่เมื่อรวมแล้วต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันสิ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง เมื่อครบระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือครบระยะเวลาที่ได้รับ การขยายแล้วพรรคการเมืองใดยังมีได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพไป ทั้งนี้ ในระหว่างเวลาที่พรรคการเมืองยังปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) และ (๗) ไม่ครบถ้วน จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้

การยื่นขอขยายระยะเวลาตามวรรคสองให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียนก่อนสิ้นสุดระยะเวลา ที่จะต้องปฏิบัติ และให้นายทะเบียนมีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาได้ แต่ในกรณีที่จะไม่อนุญาตให้เสนอต่อ คณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

การวินิจฉัยเรื่องใด ๆ ตามมาตรานี้ที่มีผลกระทบต่อพรรคการเมือง ให้เป็นอำนาจของ คณะกรรมการที่จะวินิจฉัย ในกรณีที่พรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้ยื่น คำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับทราบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ”

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันจันทร์ ที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๒๐ นาฬิกา

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์